

Ekszpanzió XX. az Akácfa utcában

2008. június 18-án, 16.30-kor Budapesten a Magyar Műhely Galériában Németh Péter Mikola kezébe vett egy fejszét, és a kiállítás-megnyitó kezdetére az ott előkészített farönkök felvágásával adta meg a jelet. Ezzel a megnyitón szokatlan gesztussal Bohár András egykori akcióját idézte fel, aki

a 2001-es Ekszpanzió a ipolytarnóci állomáson favágással fejezte be Heidegger *Bevezetés a metafizikába* című könyvéről szóló értekezését. Kezdetét vette a Galéria történetének leghosszabb vernisszáza. Heindrich Roland és Fazekas László, Németh Péter Mikola és Németh Zsófia Nóra verskoncertje után Wehner Tibor mondta el megnyitó szavait egy, szerinte meg nem nyitható kiállításról. Az Ekszpanzió történetének végtelen sokszínűségét, a művészeti ágak, műfajok, művek kavalkádszerű egymásmellettségét emelte ki és azt, hogy „az Expanzió húszéves története immár különös és rejtett magyar művészettörténet, amelynek művei és rekvizitumai összegyűjtésre, rekonstrukcióra, feldolgozásra, dokumentálásra várnak.”

A kiállítás létrehozói mégis megkísérelték a lehetetlent. Eredeti művekkel, fotódokumentációkkal, szövegek felnagyításával, filmvetítéssel idézték fel a stációkat, ahogyan Vác-ról, a Görög templomból Hétfégyi Expanzió címmel 1989-ben elindult ez az összművészeti fesztivál, és hosszas vándorlás, átalakulás, megújulás után eljutott az Akácfa utcába. Úgy is mondhatjuk, az expanziós terjeszkedés elérte Budapestet, de ennek ellenére az esemény expedíciós jellege továbbra is megmaradt.

Ez a kiállítás semmiképp sem lezárni akarta az elmúlt húsz évet, minden ott bemutatott műalkotásban, dokumentumban, elhangzott zenében, szövegben benne rejlett a folytatás ígérete. Erre biztatott minden résztvevőt Szabados György zeneszerző is, aki elmondta, miért vállalt

közösséget már a kezdeti időktől ezzel a mozgalommal. Legfontosabbnak azt az emberi minőséget tartja, mely minden alkotást belülről hitelesít, az Expanziók, Ekszpanziók szellemiségét a meg nem alkuvo progresszió, az őszinteség hatja át, és ez számára művészileg és morálisan is felvállalható, támogatásra méltó. Szabados mester megnyitó beszédének egy fatuskó kétvágásával adott nyomatékot.

Az már kétszeresen megnyitott kiállítás következő eseményei az Ekszpanziók állandó résztvevőinek számító performerek előadásai voltak. Dóra Attila, Dénes Imre, Ladik Katalin, Kovács István és az Opál színház performanszai teremtettek valódi ekszpanziós hangulatot, melynek lényege, hogy új művek születhessenek, melyek csak ott és csak akkor jöhettek létre. A KALAHÁRI Együttes záró koncertjére elcsendesedtek a galéria falai, a kiállítás tárgyai még egy hónapig emlékeztettek az egyszeri, megismételhetetlen estére.

A folytatás, az Ekszpanzió XX, „VISSZASEJTÉSÍT” hívó szóval a Dunakanyar legszebb helyein, Verőcén, Kismaroson, Visegrádon augusztus 29–30–31-én sokat ígér.

A kísérlet folytatódik. A „visszasejtésítés” után reméljük az újjászületést.

Köpöczi Rózsa